

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Επιδημιολογική Επιτήρηση HIV/AIDS

Προκαταρκτικά δεδομένα 2024

(Έως και 31/10/2024)

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ HIV/AIDS
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΛΗΨΗΣ & ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ HIV/AIDS, ΣΜΝ & ΗΠΑΤΙΤΙΔΩΝ

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ (ΕΟΔΥ)

Ελληνική Δημοκρατία / Υπουργείο Υγείας

Εισαγωγή

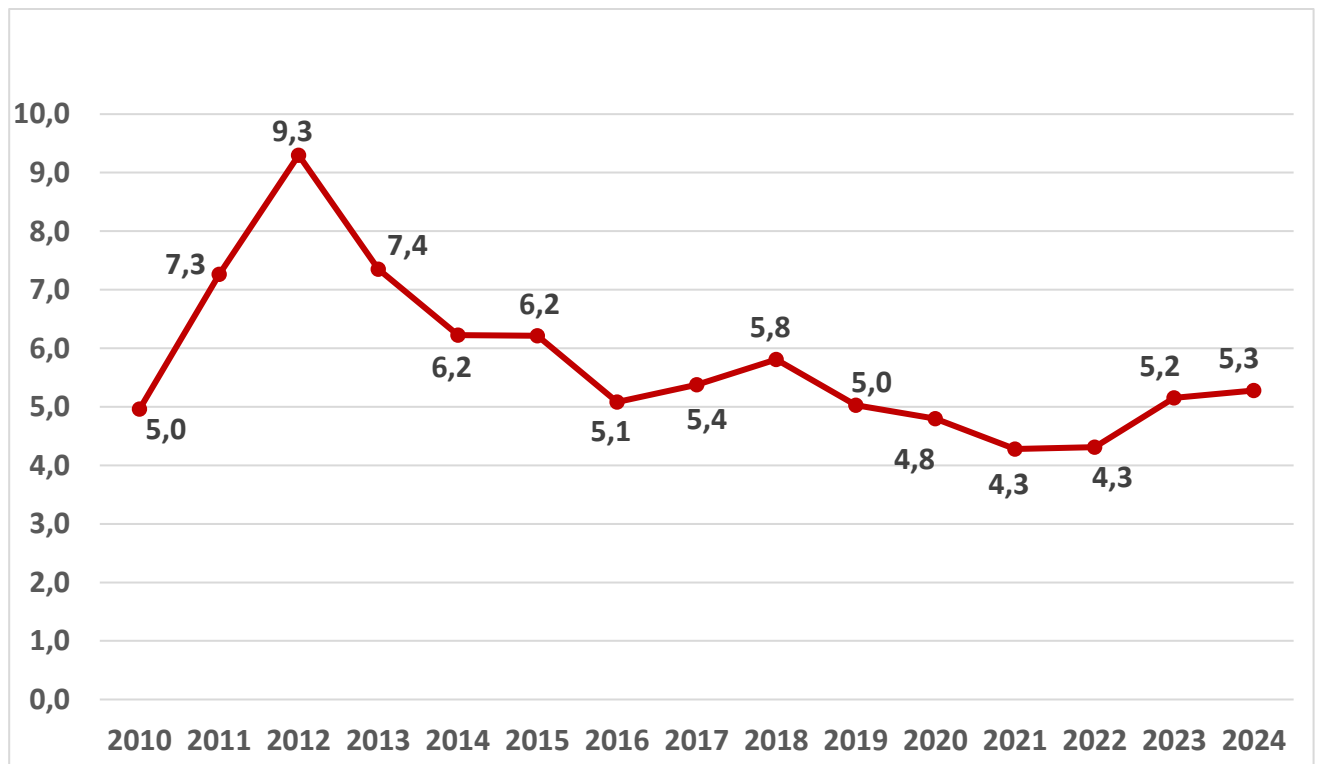
Η επιδημιολογική επιτήρηση της HIV λοίμωξης στην Ελλάδα πραγματοποιείται κυρίως μέσω του συστήματος υποχρεωτικής δήλωσης των περιστατικών HIV λοίμωξης, των κρουσμάτων AIDS και των θανάτων. Η παρακολούθηση της πορείας της επιδημίας αποτελεί αρμοδιότητα του Τμήματος Επιδημιολογικής Επιτήρησης HIV/AIDS της Διεύθυνσης Πρόληψης & Επιδημιολογικής Επιτήρησης HIV/AIDS, ΣΜΝ & Ηπατιτιδών του Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ). Στην παρούσα αναφορά περιλαμβάνονται περιστατικά HIV που διαγνώστηκαν έως και τις 31/10/2024 και έχουν καταχωριστεί στο Εθνικό Μητρώο HIV έως και τις 13/11/2024. Όσον αφορά στην παρουσίαση των διαχρονικών δεδομένων, περιλαμβάνονται οι διαγνώσεις του πρώτου δεκαμήνου του κάθε έτους, ώστε να είναι εφικτή η σύγκριση με το τρέχον έτος.

Συνολικές διαγνώσεις HIV, κρούσματα AIDS, θάνατοι και άτομα υπό αντιρετροϊκή αγωγή

Σύμφωνα με το σύστημα υποχρεωτικής δήλωσης, μέχρι και την 31^η Οκτωβρίου του 2024, έχουν καταγραφεί στο Εθνικό Μητρώο HIV 21.199 περιστατικά HIV λοίμωξης (82% άνδρες). Από το σύνολο των ατόμων αυτών, 4.746 έχουν εμφανίσει AIDS και 3.574 έχουν αποβιώσει. Εντός του 2024, 11.329 άτομα με HIV λοίμωξη έλαβαν αντιρετροϊκή θεραπεία.

Νέες διαγνώσεις HIV (01/01 - 31/10/2024)

Την περίοδο 01/01/2024 – 31/10/2024 διαγνώστηκαν και καταχωρίστηκαν στο Εθνικό Μητρώο HIV, 550 περιστατικά HIV λοίμωξης (5,3 ανά 100.000 πληθυσμού), εκ των οποίων τα 425 (77,3%) αφορούσαν σε άνδρες και τα 125 (22,7%) σε γυναίκες. Οι νέες διαγνώσεις HIV ανά 100.000 πληθυσμού για την περίοδο αυτή, κυμάνθηκαν σε παρόμοια επίπεδα με το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2023 (Σχήμα 1).

Σχήμα 1. Νέες διαγνώσεις HIV λοίμωξης ανά 100.000 πληθυσμού (Ιανουάριος-Οκτώβριος 2010-2024).

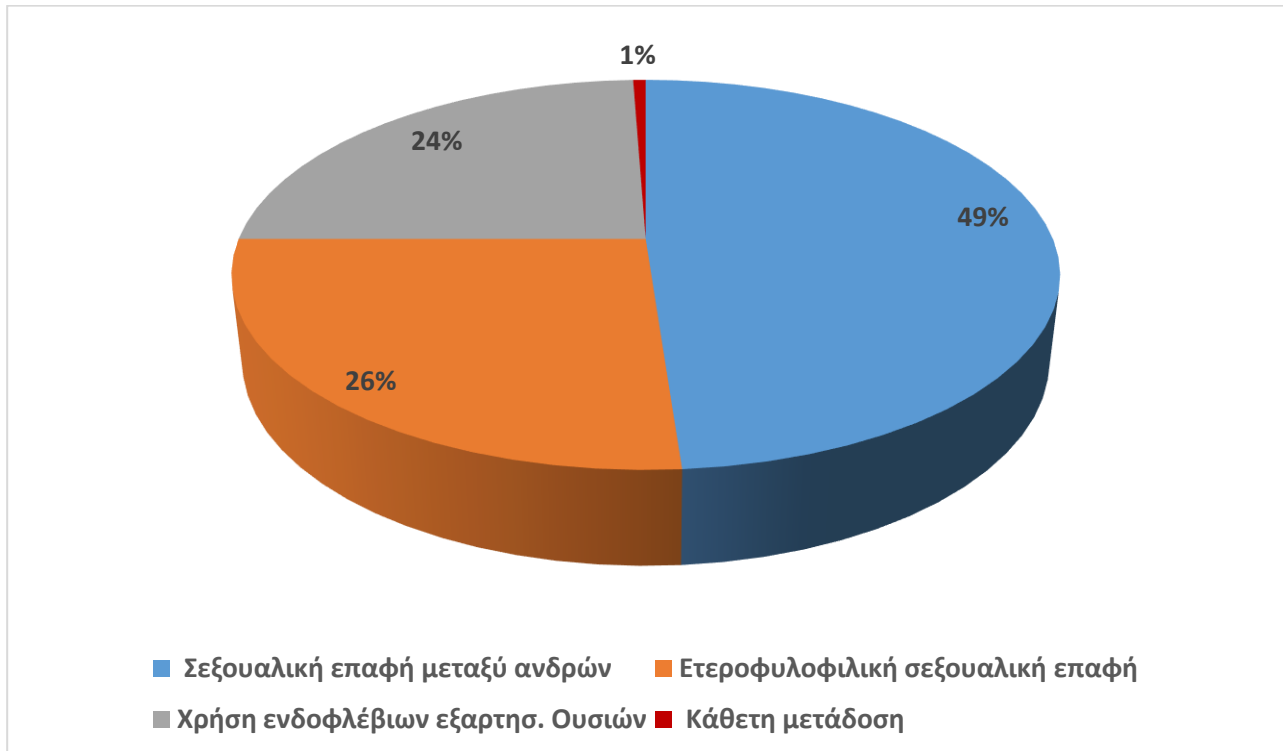
Κατηγορία μετάδοσης (01/01 - 31/10/2024)

Τους πρώτους δέκα μήνες του 2024, τα περισσότερα περιστατικά που διαγνώστηκαν και καταγράφηκαν στο Εθνικό Μητρώο HIV αφορούσαν σε άτομα που μολύνθηκαν μέσω της απροφύλακτης σεξουαλικής επαφής, κυρίως μεταξύ ανδρών. Ειδικότερα, οι 168 (30,5%) νέες διαγνώσεις HIV αφορούσαν σε άνδρες που είχαν απροφύλακτες σεξουαλικές επαφές με άνδρες, ενώ οι 90 (16,4%) αφορούσαν σε άτομα που μολύνθηκαν μέσω της απροφύλακτης ετεροφυλοφιλικής σεξουαλικής επαφής. Η από κοινού χρήση ενδοφλέβιων εξαρτησιογόνων ουσιών δηλώθηκε ως πιθανός τρόπος μόλυνσης για 84 (15,3%) νέα περιστατικά, ενώ ιδιαίτερα αυξημένος ήταν ο αριθμός των περιστατικών με ακαθόριστο ή μη συμπληρωμένο τρόπο μόλυνσης (37,4%) (Πίνακας 1). Το 2024, καταγράφηκαν στην Ελλάδα δύο περιστατικά κάθετης μετάδοσης, ηλικίας 15 και 22 ετών, τα οποία είχαν μολυνθεί κατά τη γέννησή τους σε χώρα του εξωτερικού.

Τρόπος μετάδοσης	Σύνολο	Άρρεν	Θήλυ
Σεξουαλική επαφή μεταξύ ανδρών	168 (30,5%)	168	-
Ετεροφυλοφιλική σεξουαλική επαφή	90 (16,4%)	36	54
Χρήση ενδοφλέβιων εξαρτησ. ουσιών	84 (15,3%)	69	15
Κάθετη μετάδοση	2 (0,4)	-	2
Ακαθόριστος ή μη συμπληρωμένος	206 (37,4%)	155	51
Σύνολο	550	428	122

Πίνακας 1. Νέες διαγνώσεις HIV ανά τρόπο μετάδοσης και φύλο (01/01 – 31/10/2024).

Μεταξύ των διαγνώσεων με γνωστό τρόπο μετάδοσης, περίπου τα μισά περιστατικά (49%) μολύνθηκαν μέσω σεξουαλικής επαφής μεταξύ ανδρών, το 26% μέσω ετεροφυλοφιλικής σεξουαλικής επαφής, το 24% μέσω από κοινού χρήσης ενδοφλέβιων εξαρτησιογόνων ουσιών και για το 1% ως πιθανός τρόπος μόλυνσης είχε καταχωριστεί η κάθετη μετάδοση σε χώρα του εξωτερικού.

Σχήμα 2. Νέες διαγνώσεις HIV ανά τρόπο μετάδοσης από 01/01 έως και 31/10/2024 (δεν περιλαμβάνονται τα περιστατικά, στα οποία δεν έχει προσδιοριστεί ο τρόπος μετάδοσης).

Εθνικότητα – Ηλικία κατά τη διάγνωση (01/01-31/10/2024)

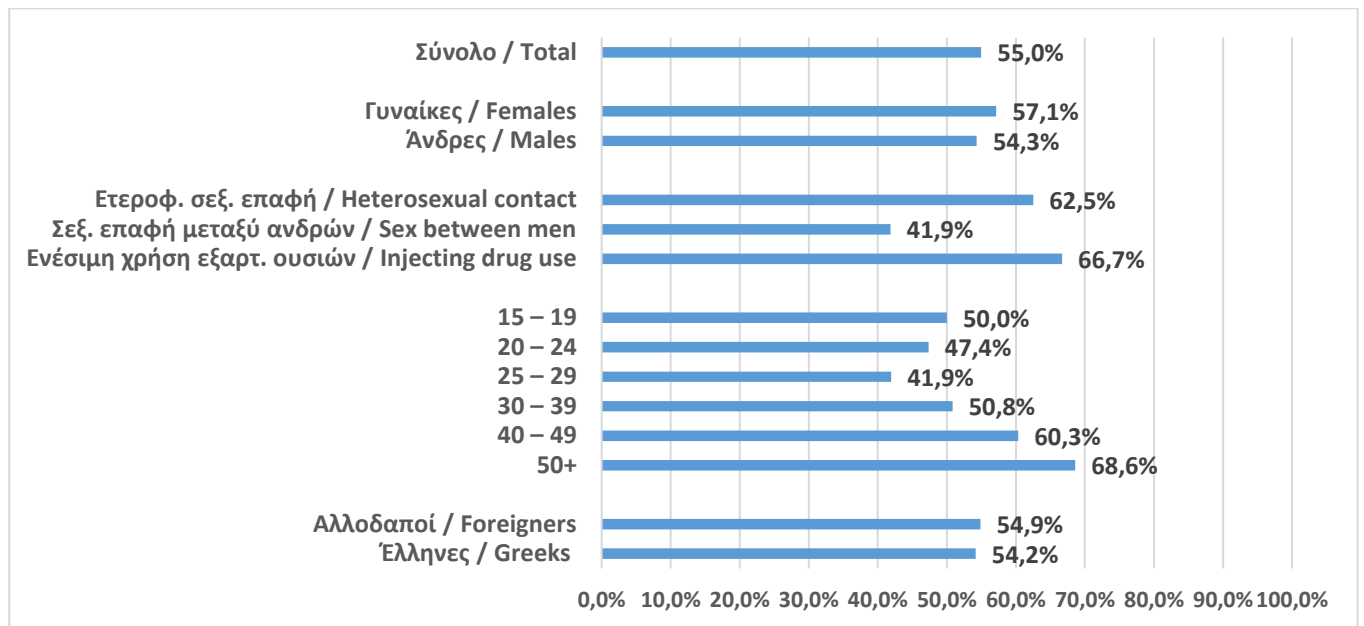
Το 58,4% (n=321) των διαγνώσεων HIV που πραγματοποιήθηκαν εντός των πρώτων δέκα μηνών του 2024, αφορούσε σε άτομα ελληνικής εθνικότητας, το 36,5% (n=201) σε άτομα προερχόμενα από χώρα του εξωτερικού, ενώ για το 5,1% (n=28) η συγκεκριμένη παράμετρος δεν είχε καταχωριστεί. Μεταξύ των περιστατικών αλλοδαπής εθνικότητας, η πλειοψηφία προερχόταν από χώρες της Υποσαχάριας Αφρικής (36,8%), της Κεντρικής Ευρώπης (17,4%) και της Ανατολικής Ευρώπης (16,4%). Όσον αφορά στην ηλικία κατά τη διάγνωση, τα περισσότερα περιστατικά ανήκαν στις ηλικιακές ομάδες των 30-39 ετών (n=159 – 28,9%), 40-49 ετών (n=147 – 26,7%) και 50+ (n=123 – 22,4%).

Καθυστερημένη διάγνωση (01/01-31/10/2024)

Το πρώτο δεκάμηνο του 2024, οι τιμές των CD4+ T-λεμφοκυττάρων κατά τη διάγνωση της HIV λοίμωξης ήταν διαθέσιμες για 211 άτομα (38,4%). Από αυτά, 116 (55,0%) είχαν <350 κύτταρα/mm³. Όσον αφορά στα άτομα που είχαν μολυνθεί μέσω της απροφύλακτης σεξουαλικής επαφής μεταξύ ανδρών (διαθέσιμα CD4+ T-λεμφοκύτταρα για 86 άτομα), το ποσοστό των νέων διαγνώσεων με CD4+ T-λεμφοκύτταρα <350, ανήλθε σε 41,9% (n=36). Το αντίστοιχο ποσοστό σε άτομα που μολύνθηκαν μέσω ετεροφυλοφιλικής σεξουαλικής επαφής (διαθέσιμα CD4+ T-λεμφοκύτταρα για 48 άτομα) ήταν 62,5% (n=30), και σε άτομα που μολύνθηκαν μέσω ενέσιμης χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών (διαθέσιμα CD4+ T-λεμφοκύτταρα για 21 άτομα) ήταν 66,7% (n=14) (Σχήμα 3).

Το 2024, όπως και το 2023, το ποσοστό των νέων περιστατικών HIV με διαθέσιμη τιμή των CD4+ T-λεμφοκυττάρων κατά τη διάγνωση της HIV λοίμωξης ήταν αρκετά χαμηλότερο σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη (2019: 70,3%, 2020: 70,5%, 2021: 69,8%, 2022: 66,7%, 2023: 37,3%, 2024: 38,3%), γεγονός που δυσχεραίνει την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων αναφορικά με την

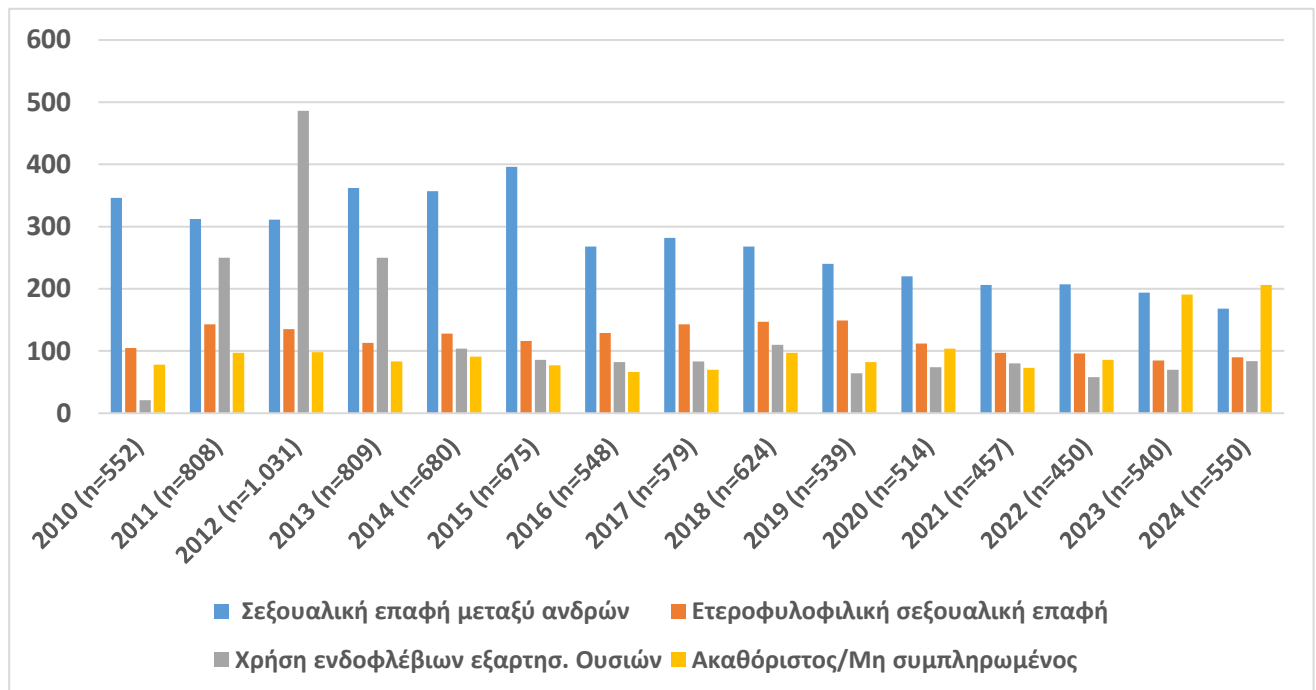
καθυστερημένη διάγνωση, τόσο στο σύνολο των περιστατικών, όσο και σε συγκεκριμένες υπο-ομάδες. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα δεδομένα, υψηλότερα ποσοστά καθυστερημένης διάγνωσης (CD4<350 κύτταρα/mm³), καταγράφηκαν στα άτομα που μολύνθηκαν μέσω ετεροφυλοφιλικής σεξουαλικής επαφής και χρήσης ενδοφλέβιων εξαρτησιογόνων ουσιών (62,5% και 66,7%, αντίστοιχα), στα περιστατικά ηλικίας 40-49 ετών και μεγαλύτερης των 50 ετών κατά τη διάγνωση (60,3% και 68,6%, αντίστοιχα), ενώ τα χαμηλότερα παρατηρήθηκαν στους άνδρες που έχουν σεξουαλικές επαφές με άνδρες και στα άτομα ηλικία 25-29 ετών κατά τη διάγνωση (41,9% και στις δύο περιπτώσεις) (Σχήμα 3).

Σχήμα 3. Ποσοστό περιστατικών HIV που διαγνώστηκαν καθυστερημένα το 2024 (CD4<350 κύτταρα/mm³), ανά φύλο, κατηγορία μετάδοσης, ηλικιακή ομάδα και εθνικότητα (1/1/2024 - 31/10/2024).

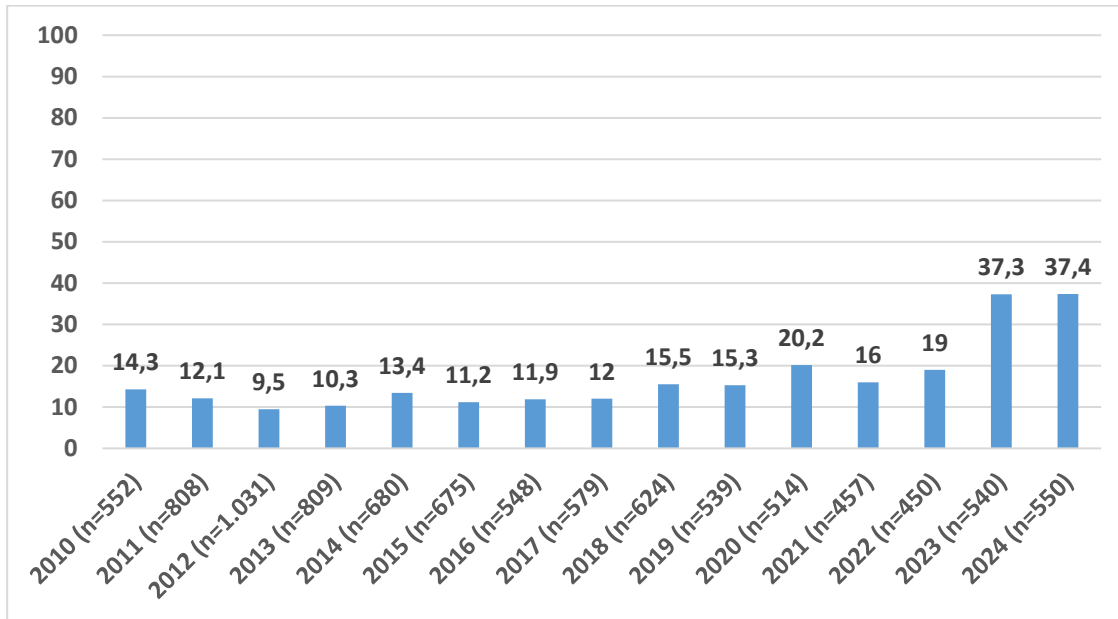
Διαχρονικά δεδομένα (Ιανουάριος - Οκτώβριος 2010-2024)

Από την έναρξη της παρακολούθησης της επιδημίας, οι νέες διαγνώσεις HIV αφορούν στην πλειοψηφία τους σε άτομα που μολύνθηκαν μέσω σεξουαλικής επαφής μεταξύ ανδρών και ακολουθεί, η ετεροφυλοφιλική σεξουαλική επαφή (Σχήμα 4). Εξαιρέση αποτελεί η χρονική περίοδος 2011 – 2013, κατά τη διάρκεια της οποίας σημειώθηκε σημαντική αύξηση στα περιστατικά που μολύνθηκαν μέσω της ενδοφλέβιας χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών. Ειδικότερα, το 2012, η χρήση ενδοφλέβιων εξαρτησιογόνων ουσιών ήταν πρώτη σε συχνότητα (n=486), ξεπερνώντας τη σεξουαλική επαφή μεταξύ ανδρών (n=311). Μετά το 2013 σημειώνεται σταδιακή μείωση των νέων περιστατικών HIV που μολύνθηκαν μέσω της ενδοφλέβιας χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών, χωρίς ωστόσο να έχουν προσεγγιστεί τα προ της επιδημίας του HIV στον συγκεκριμένο πληθυσμό, επίπεδα (Σχήμα 4). Το 2024, τα περιστατικά που μολύνθηκαν μέσω χρήσης ενδοφλέβιων εξαρτησιογόνων ουσιών αυξήθηκαν κατά 20%, συγκριτικά με το 2023, και κατά 44,8%, συγκριτικά με το 2022. Το 2023 και το 2024, είναι αξιοσημείωτη η αύξηση που παρατηρείται στα περιστατικά HIV, για τα οποία δεν έχει προσδιοριστεί ο τρόπος μετάδοσης (Σχήμα 4). Το 2024, οι διαγνώσεις HIV με ακαθόριστο τρόπο μόλυνσης (n=206) ξεπέρασαν σε συχνότητα εκείνες που μολύνθηκαν μέσω σεξουαλικής επαφής μεταξύ ανδρών (n=168) (Σχήμα 5).

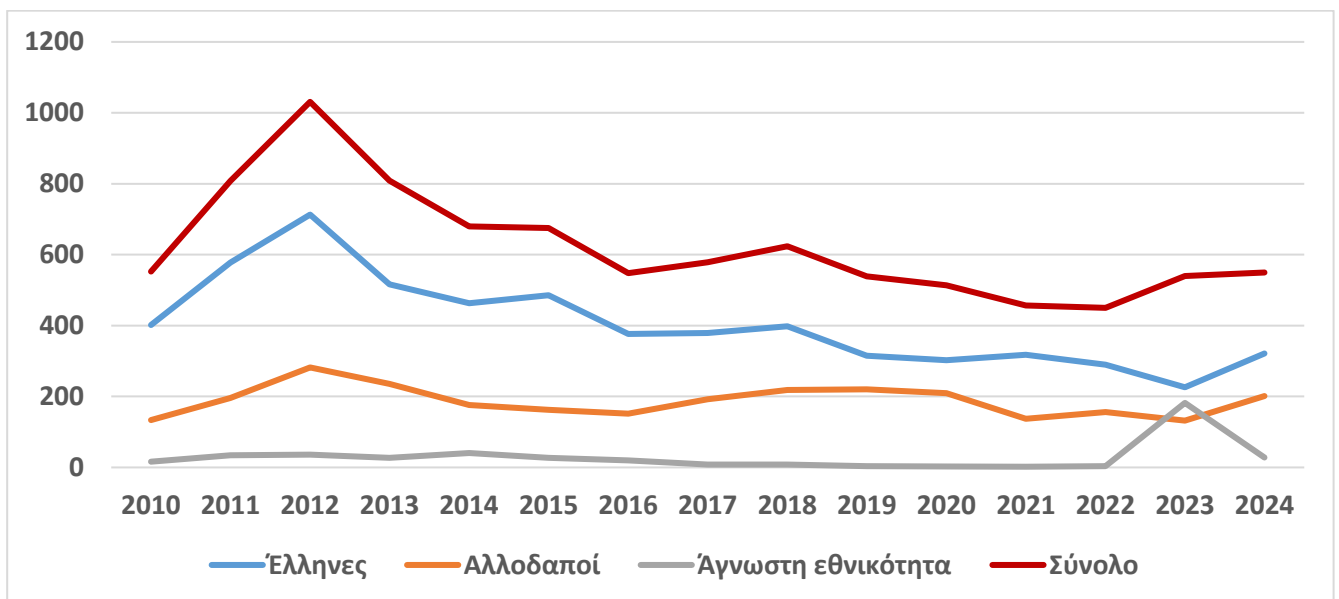
Σχήμα 4. Νέες διαγνώσεις HIV ανά κατηγορία μετάδοσης (Ιανουάριος - Οκτώβριος 2010-2024).

Διαχρονικά, το ποσοστό των νέων περιστατικών με ακαθόριστο τρόπο μόλυνσης δεν ξεπερνούσε το 21%. Ωστόσο, το 2023 και το 2024 έφτασε το 37,3% και 37,4%, αντίστοιχα, κάτι που δυσχεραίνει την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων αναφορικά με την κατανομή του τρόπου μόλυνσης στις νέες διαγνώσεις (Σχήμα 5).

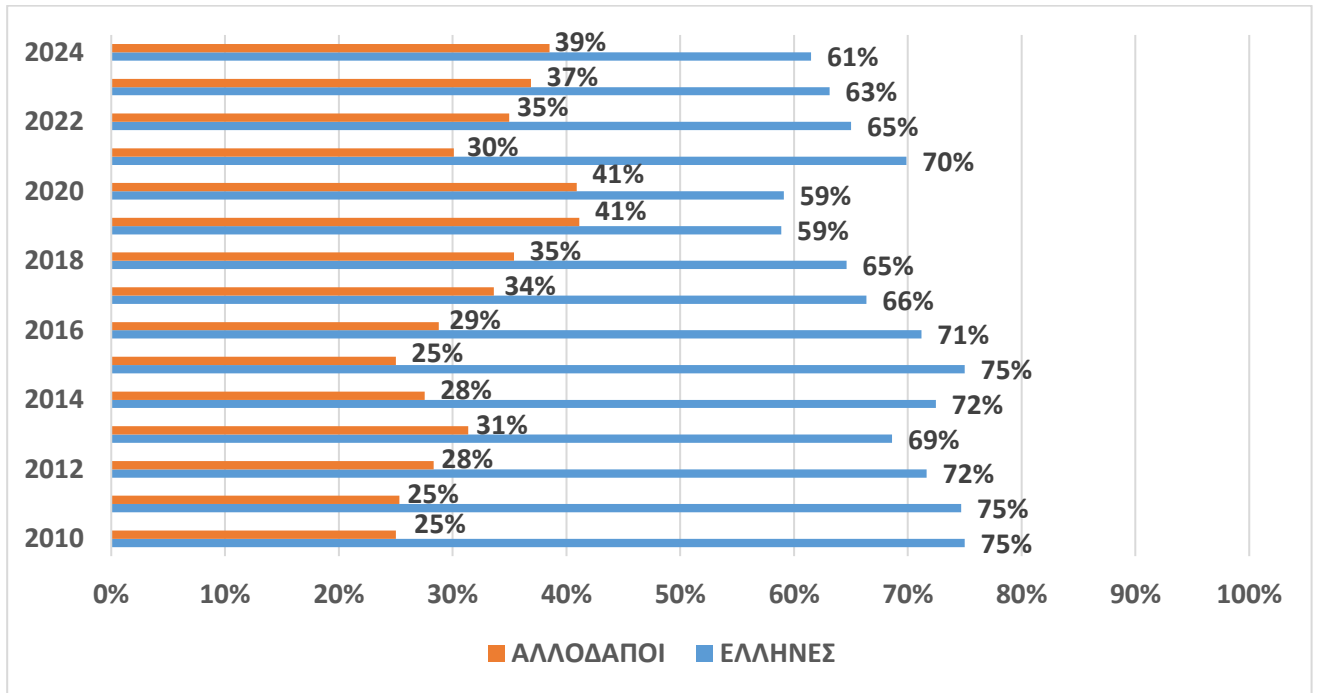

Σχήμα 5. Ποσοστό νέων διαγνώσεων με ακαθόριστο τρόπο μόλυνσης (Ιανουάριος - Οκτώβριος 2010-2024).

Σε όλη την πορεία της επιδημίας στη χώρα μας, οι νέες διαγνώσεις HIV αφορούν στην πλειοψηφία τους σε άτομα ελληνικής εθνικότητας. Κατά τα τελευταία έτη, ο απόλυτος αριθμός των ετήσιων διαγνώσεων περιστατικών που προέρχονται από χώρες του εξωτερικού είναι σχετικά σταθερός εμφανίζοντας μικρές αυξομειώσεις (Σχήμα 6). Όσον αφορά στην ποσοστιαία αναλογία των ατόμων αλλοδαπής εθνικότητας επί του συνόλου των ετήσιων διαγνώσεων με γνωστή εθνικότητα, κατά την τελευταία πενταετία κυμαίνεται από 30% (το 2021) έως 41% (το 2020) (Σχήμα 7).

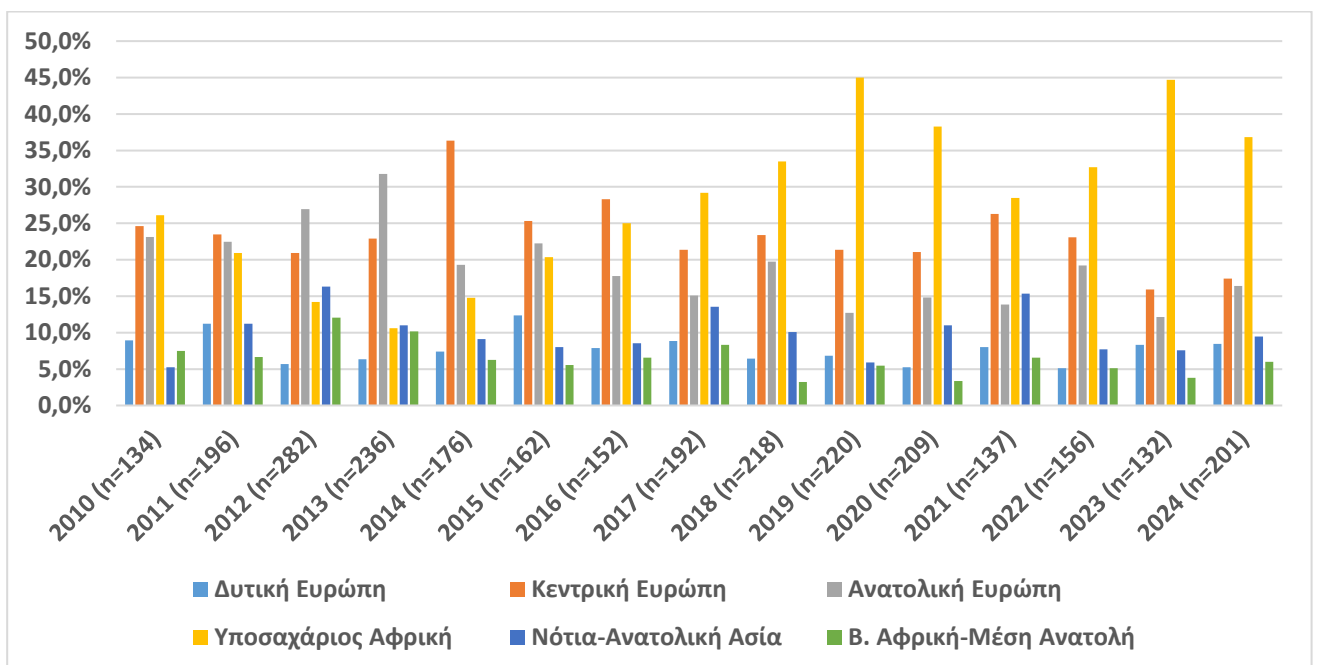

Σχήμα 6. Ετήσιες διαγνώσεις HIV συνολικά και ανά εθνικότητα (Ιανουάριος-Οκτώβριος 2010-2024).

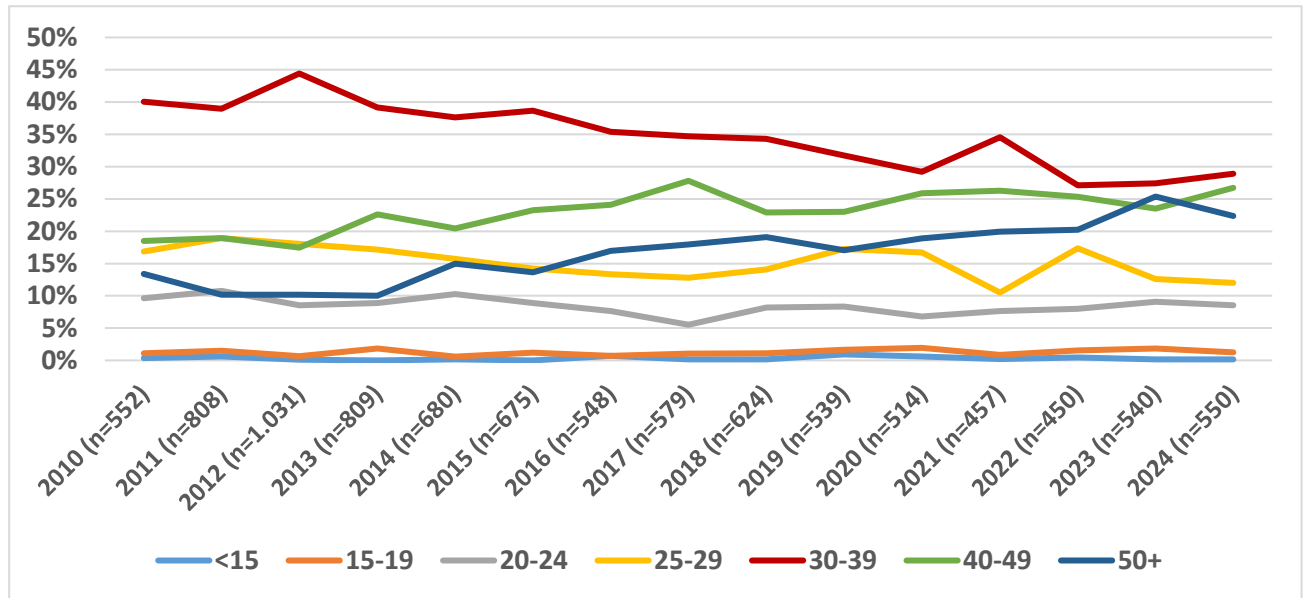
Σχήμα 7. Ποσοστιαία κατανομή ετήσιων διαγνώσεων ανά εθνικότητα - δεν περιλαμβάνονται τα περιστατικά με άγνωστη εθνικότητα (Ιανουάριος-Οκτώβριος 2010-2024).

Από το 2017, η πλειοψηφία των νέων διαγνώσεων αλλοδαπής εθνικότητας αφορούν σε άτομα προερχόμενα από την Υποσαχάριο Αφρική, την Κεντρική και την Ανατολική Ευρώπη (Σχήμα 8).

Σχήμα 8. Ποσοστιαία κατανομή των νέων διαγνώσεων HIV στα άτομα αλλοδαπής εθνικότητας ανά γεωγραφική περιοχή (Ιανουάριος-Οκτώβριος 2010-2024).

Από την ανάλυση των νέων διαγνώσεων των τελευταίων 15 ετών κατά ηλικιακή ομάδα, φαίνεται ότι επικρατούσα ηλικιακή ομάδα κατά τη διάγνωση είναι αυτή των 30-39 ετών και ακολουθούν οι ομάδες των 40-49 και 50+ ετών. Τα τελευταία έτη παρατηρείται αύξηση του ποσοστού των νέων διαγνώσεων ηλικίας ≥ 50 ετών, οι οποίες το 2023 ξεπέρασαν αυτές της ηλικιακής ομάδας των 40-49 ετών που διαχρονικά υπερτερούσαν αριθμητικά. Ωστόσο, το 2024, σημειώθηκε μικρή αύξηση του ποσοστού των περιστατικών ηλικίας 30-39 και μεγαλύτερη σε αυτ40-49 ετών και ελάττωση του ποσοστού των περιστατικών που ανήκαν στην ηλικιακή ομάδα 50+ (Σχήμα 9).

Σχήμα 9. Ποσοστιαία κατανομή των νέων διαγνώσεων HIV λοίμωξης κατά ηλικιακή ομάδα κατά τη διάγνωση (Ιανουάριος-Οκτώβριος 2010-2024).

Σύνοψη

- Οι νέες διαγνώσεις HIV κυμαίνονται σε παρόμοια επίπεδα με την προηγούμενη χρονιά (550 που αντιστοιχούν σε 5,3 ανά 100.000 πληθυσμού).
- Συχνότερος τρόπος μόλυνσης ήταν η σεξουαλική επαφή, κυρίως μεταξύ ανδρών (30,5% των νέων διαγνώσεων).
- Τα περιστατικά που μολύνθηκαν μέσω χρήσης ενδοφλέβιων εξαρτησιογόνων ουσιών αυξήθηκαν κατά 20%, συγκριτικά με το 2023, και κατά 44,8%, συγκριτικά με το 2022.
- Παραμένει αυξημένο το ποσοστό των νέων διαγνώσεων με ακαθόριστο τρόπο μόλυνσης (37,4% των νέων διαγνώσεων), οι οποίες ξεπέρασαν σε συχνότητα εκείνες που μολύνθηκαν μέσω σεξουαλικής επαφής μεταξύ ανδρών.
- Το 39% των νέων διαγνώσεων με γνωστή χώρα προέλευσης, είχε αλλοδαπή εθνικότητα.
- Προεξάρχουσα ηλικιακή ομάδα κατά τη διάγνωση, το τρέχον έτος, ήταν αυτή των 30-39 ετών.
- Το 55% των περιστατικών που καταγράφηκαν το πρώτο δεκάμηνο του 2024, διαγνώστηκε καθυστερημένα. Τα υψηλότερα ποσοστά καθυστερημένης διάγνωσης σημειώθηκαν στα ετεροφυλόφιλα άτομα (62,5%), στους χρήστες ενδοφλέβιων εξαρτησιογόνων ουσιών (66,7%) και στα άτομα ηλικίας 40-49 και 50+ ετών (60,3% και 68,6%, αντίστοιχα), και τα χαμηλότερα στους άνδρες που έχουν σεξουαλικές επαφές με άνδρες (41,9%) και στα άτομα ηλικίας 25-29 ετών (41,9%).
- Το 2024 συνεχίζει να παρατηρείται χαμηλή πληρότητα σε παραμέτρους ιδιαίτερα σημαντικές για την επιδημιολογική επιτήρηση της HIV λοίμωξης, όπως είναι οι τιμές των CD4+ T-λεμφοκυττάρων κατά τη διάγνωση και ο πιθανός τρόπος μόλυνσης.

Η επεξεργασία και η στατιστική ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με το Τμήμα Σχεδιασμού Βάσεων Δεδομένων - Στατιστικής και Διαχείρισης Δεδομένων του ΕΟΔΥ